

■ Ἀπὸ τὸ Ὁρθόδοξο Ἀγιολόγιο τῆς Δύσεως

Ὁ Ἅγιος Τύχων Πατριάρχης Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας

† 25η Μαρτίου 1925

Ὁ μακάριος αὐτὸς Ὁμολογητὴς τῆς Πίστεως, στὸν ὁποῖο ὁ Κύριος ἐμπιστευθῆκε τὸ πηδάλιο τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας τὴν ὥρα τῆς μεγαλύτερης Της δοκιμασίας, γεννήθηκε στὶς 19 Ἰανουαρίου 1865 σὲ μία κωμόπολι τῆς ἐπαρχίας τοῦ Πσκώφ.

Σὲ ἡλικία δεκατριῶν ἐτῶν παρακολούθησε τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Σεμινάριο τοῦ Πσκώφ καὶ μετὰ ἀπὸ ἕξι χρόνια γράφθηκε στὴν Θεολογικὴ Ἀκαδημία τῆς Ἁγίας Πετρούπολεως.

Σὲ ἡλικία εἴκοσι ἕξι ἐτῶν ἀκολούθησε τὸν μοναχικὸ βίο καὶ ἐγίνε Μοναχὸς. Ἡ κουρά του ἐγίνε στὸ Παρεκκλήσι τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς τοῦ Πσκώβ, ὅπου ἦταν Καθηγητῆς.

Ἅγιος Τύχων
τοῦ Ζαντόνσκ.

Ὡς Μοναχὸς ἔλαβε τὸ ὄνομα Τύχων, πρὸς τιμὴν ἑνὸς Ἁγίου τῆς Ρωσίας, ποὺ ἐζήση κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα, τοῦ Ἁγίου Τύχωνα τοῦ Ζαντόνσκ († Μνήμη: 13η Αὐγούστου).

Χειροτονήθηκε Πρεσβύτερος καὶ διωρίσθηκε Πρύτανις τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς στὸ Χόλμ, τῆς ρωσικῆς Πολωνίας.

Ὁ εὐπροσῆγορος χαρακτήρας, ἡ ταπεινὸς καὶ ἡ μεγάλη του εὐλάβεια τὸν κατέστη-

σαν ἀγαπητὸ σὲ ὄλους, ἀκόμη καὶ στοὺς μὴ ὀρθοδόξους, κάποιους ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὠδήγησε στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας.

* * *

Ὅταν ἐξελέγη Ἐπίσκοπος, σὲ ἡλικία τριάντα δύο ἐτῶν, ἐστάλη στὴν Βόρειο Ἀμερική, ὅπου ἀνέπτυξε εὐρεία ἱεραποστολικὴ δρᾶσι, ἰδρύοντας περισσότερες ἀπὸ πενήντα πέντε Ἐνορίες, μία Μονὴ καὶ μία Ἱερατικὴ Σχολὴ καὶ ἀνοικοδομώντας τὸν Καθεδρικὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου στὴν Νέα Ὑόρκη.

Τὸ 1907 ἐκλήθη στὴν Ρωσία καὶ ἐνθρονίσθηκε Ἐπίσκοπος Γιαροσλάβλ, ὅπου ἀγαπήθηκε πολὺ ἀπὸ τὸν λαὸ ἐξ αἰτίας τῆς πατρικῆς στοργῆς του.

Κατὰ τὸν Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο συμμετεῖχε ἐνεργὰ στὴν βοήθεια τῶν θυμάτων καὶ τὴν πνευματικὴ ἐνίσχυσι τῶν στρατιωτῶν.

* * *

Τὸ 1917, ὅταν ξέσπασε ἡ Ὀκτωβριανὴ Ἐπανάστασι, οἱ κάτοικοι τῆς Μόσχας ἀπεφάσισαν νὰ ἐκλέξουν οἱ ἴδιοι τὸν Μητροπολίτη τους καὶ, πέρα ἀπὸ κάθε προσδοκία, ἐξέλεξαν τὸν Σεβασμιώτατο Τύχωνα.

Καὶ ἐνῶ αὐτὴ τὴν περίοδο ἀναταραχῆς καὶ σφαγῶν κατέρρευε τὸ ἀπὸ αἰῶνων οἰκοδόμημα τῶν θεσμῶν καὶ παραδόσεων τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ, κατὰ παράξενη ἐπενέργεια τῆς θείας Πρόνοιας, ἡ ρωσικὴ Ἐκκλησία συνεκάλεσε μεγάλη Σύνοδο καὶ ἀπεφάσισε τὴν ἐπανίδρυσι τοῦ Πατριαρχείου, πὺ εἶχε καταργήσει δύο αἰῶνες πρωύτερα μὲ τὰ αὐταρχικὰ μέτρα τοῦ ὁ Μέγας Πέτρος.

Ὑποδείχθηκαν τρεῖς ὑποψήφιοι, ἀκολουθήθηκε ἡ διαδικασία τῆς κληρώσεως ἐνώπιον τῆς ἐνδοξης Εἰκόνας τῆς Παναγίας τοῦ Βλαντιμίρ στὶς 27 Ὀκτωβρίου 1917. **Ὁ** κληρὸς, τὸν ὁποῖο τράβηξε ὁ ἐρημίτης Γέροντας Ἀλέξιος, ἔπεσε στὸν Ἅγιο Τύχωνα. **Ἔτσι** ἐξελέγη πρῶτος Πατριάρχης τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸν ΙΗ' αἰῶνα.

Πλήρης πραότητος καὶ διακριτικότητος, ὁ ταπεινὸς Ἱεράρχης ἤξερε ὡστόσο νὰ προασπίζεται τὶς εὐαγγελικὰς ἀρχὰς σὲ αὐτοὺς τοὺς ἀποκαλυπτικὸς καιροὺς. **Ἐν** μέσω τῶν θηριωδιῶν τοῦ πολέμου καὶ τῶν διωγμῶν, πὺ ἄρχισαν νὰ ἐξαπολύωνται μεθοδικὰ ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας, παρώτρυνε τὸν λαὸ στὴν μετάνοια καὶ ἀπέδιδε αὐτὰς τὶς συμφορὰς στὶς ἀμαρτίες τῶν Χριστιανῶν:

«Ἡ ἀμαρτία ἔφθειρε τὴν γῆ μας, παρέλυσεν τὴν πνευματικὴ καὶ σωματικὴ δύναμι τῶν Ρώσων... **Ἡ ἀμαρτία** σκότισεν τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ μας καὶ τώρα περιπλανιόμαστε σὲ ἀδιέξοδες ἐρήμους... **Ἡ ἀμαρτία**

ἀναψε παντοῦ τὴν φωτιὰ τῶν παθῶν, τὸ μῖσος καὶ τὴν ἐχθρότητα, καὶ ὁ ἀδελφὸς μάχεται τὸν ἀδελφόν. **Οἱ** φυλακὲς γέμισαν κρατουμένους, ἡ γῆ ποτίσθηκε μὲ ἀθῶο αἷμα, ποὺ χύθηκε ἀπὸ χέρι ἀδελφικό... **Ἀπὸ** αὐτὴν τὴν δηλητηριασμένη πηγὴ τῆς ἀμαρτίας ἀνέβλυσε ὁ μεγάλος πειρασμὸς τῶν ἐπιγείων καὶ ὑλικῶν ἀγαθῶν, μὲ τὰ ὁποῖα πλανήθηκε ὁ λαὸς μας καὶ λησμόνησε ὅτι “ἐνὸς ἐστὶ χρεία”... **Δὲν** ἀπωθήσαμε αὐτὸ τὸν πειρασμὸ, ὅπως ἔκαμε ὁ Χριστὸς στὴν ἔρημο. **Θελήσαμε** νὰ οἰκοδομήσουμε τὸν Παράδεισο ἐπὶ τῆς γῆς, χωρὶς ὅμως τὸν Θεὸ καὶ τὶς ἄγιες ἐντολές Του. **Ὁ** Θεὸς δὲν μκκηρίζεται. **Καὶ** νά, ποὺ βρεθήκαμε πεινῶντες καὶ διψῶντες καὶ κακομοιριασμένοι σὲ μία γῆ εὐλογημένη μὲ ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς φύσεως... **Τὸ** βαρὺ ἀμάρτημα, τὸ ἀμετανόητο, ἔκανε νὰ ἀνέβῃ ὁ σατανᾶς ἀπὸ τὴν ἄβυσσο καὶ τώρα προκαλεῖ βλασφημία κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ διωγμὸ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας».

* * *

Τὸν Ἰανουάριο 1918, μπροστὰ στὶς σφαγὲς χιλιάδων ἀθῶων θυμάτων καὶ τὶς ἀναρίθμητες βεβηλώσεις τῶν πλέον ἱερῶν καὶ ὁσίων, ὁ Πατριάρχης ἀφώρισε τοὺς ἐπαναστάτες, ἐξακολουθοῦσε ὅμως νὰ παροτρύνῃ τὸν χριστιανικὸ λαὸ νὰ μὴν ἐκδικηθῇ τοὺς διώκτες του καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ παράδειγμα τῶν πρώτων Μαρτύρων.

Τὸν Ἰούλιο 1919 ἔλεγε: «**Ὁ** Κύριος δὲν παύει νὰ ἐκδηλώνῃ τὴν εὐσπλαχνία Του στὴν Ὁρθόδοξη ρωσικὴ Ἐκκλησία. **Τῆς** ἐπιφυλάχθηκε νὰ δοκιμασθῇ καὶ νὰ ἐπαληθευθῇ ἡ ἀφοσίωσίς Της στὸν Χριστὸ καὶ τὶς ἐντολές Του, ὄχι μόνον σὲ καιρὸ εὐημερίας, ἀλλὰ καὶ σὲ αὐτὲς τὶς ἡμέρες τῶν διωγμῶν. **Ἡμέρα** μὲ τὴν ἡμέρα ὁ στέφανός Της εἶναι λαμπρότερος... **Ἀποκτᾶ** Νεομάρτυρες καὶ εὐρίσκει παρηγορία στὴν εὐλογία τοῦ οὐρανοῦ Νυμφίου... **Αἶγο** ἐνδιαφέρει, ἂν στὴν ἐκκοσμικευμένη ἀντίληψι ἡ χαρά, ποὺ ἐκπηγάξει ἀπὸ τὶς ὀδύνες, τὶς ὁποῖες ὑπομένει γιὰ τὸν Χριστὸ, φαίνεται “ἄκαιρη” καὶ “βίαιη”, σᾶς παρακαλοῦμε ὅμως, ἰκετεύουμε ὅλα μας τὰ Ὁρθόδοξα τέκνα νὰ μὴν ἀπόσχουν ἀπὸ αὐτὴν τὴν μοναδικὴ σωτήρια στάσι τοῦ Χριστοῦ, νὰ μὴν ἐγκαταλείψουν τὴν ὁδὸ τοῦ Σταυροῦ, ποὺ μᾶς ἔστειλε ὁ Θεός... **Ἀκολουθήστε** τὸν Χριστό! **Μὴ** Τὸν προδίδετε! **Μὴ** πίπτετε στὸν πειρασμὸ. **Μὴ** χάνετε τὴν ψυχὴ σας μέσα στὸ αἷμα τῆς ἐκδικήσεως. **“Μὴ** νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νικά ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακὸν”» (Ρωμ. ιβ’ 21).

Μετὰ τὴν ἐκτέλεσι τῆς τσαρικῆς οἰκογένειας (4η Ἰουλίου), ἐκφώνησε ἐπίσημη διαμαρτυρία στὸ ὄνομα τῆς Χριστιανικῆς συνειδήσεως, μένοντας ὅμως αὐστηρὰ στὰ πλαίσια τῆς πίστεως, δίχως νὰ ἀναμειγνύεται στὰ πολιτικά.

Ἀπειθυνόμενος στοὺς ἐπαναστάτες, ἔγραφε:
«Δὲν ἀνήκει σὲ μᾶς νὰ κρίνουμε τὸ ἐπίγειο πολί-
τευμα· καὶ κάθε πολίτευμα, ποὺ ἐπιτρέπει ὁ Θεός,
θὰ ἔχη τὴν εὐλογία μας, ἀρκεῖ νὰ εἶναι ὄντως “στὴν
ὑπηρεσία τοῦ Θεοῦ”, ἐπ’ ἀγαθῶ τῶν ὑπηκόων του».

Ῥωστόσο, αὐτὲς τοῦ οἱ θέσεις προκάλεσαν τὸ
ἄσπονδο μῖσος τῶν ἀθέων καὶ τὸν Ἰούνιο τοῦ 1919, μόλις ποὺ δι-
έφυγε μία ἀπόπειρα δολοφονίας. Παρ’ ὅλα αὐτά, δὲν ἔπαψε νὰ κη-
ρύττη τὴν συγγνώμη καὶ τὴν συμφιλίωσι.

* * *

Τὸ 1921, κατὰ τρόπο ἀκόμη πιὸ ὑπουλο ἀπὸ τοὺς αἱματηροὺς δι-
ωγμούς, ὁ διάβολος ἔβαλε νὰ διεισδύσῃ στὴν καρδιά τῆς Ἐκκλησί-
ας μία ὁμάδα ἐκκλησιαστικῶν ἀποκαλούμενη «Ζῶσα Ἐκκλησία»,
ἡ ὁποία μὲ τὸ πρόσχημα δημοκρατικῶν μεταρρυθμίσεων, ἀποσκο-
ποῦσε στὴν σταδιακὴ ἐκκοσμίκευσι τοῦ κλήρου καὶ σὲ καινοτομίες
στὴν λατρεία, ποὺ ὑπονόμευαν τὰ ἴδια τὰ θεμέλια τῆς Ὁρθοδόξου
Παραδόσεως.

Ῥπερασπίζοντας δυναμικὰ τὴν Παράδοσι ὁ Ἅγιος Ἱεράρχης ἔγραφε:
«Τελώντας τις ἱερὲς Ἀκολουθίες σύμφωνα μὲ τὸ Τυπικόν, τοῦ ὁποίου
ἡ προέλευσι φθάνει στοὺς ἀρχαίους χρόνους καὶ τηρεῖται σὲ ὅλη τὴν
Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία, εἴμαστε ἐνωμένοι μὲ τὴν Ἐκκλησία ὅλων τῶν
αἰῶνων καὶ ζοῦμε τὴν ζωὴ τῆς μίας Ἐκκλησίας... Ἡ θεία ὠραιότητα
τῆς λατρείας μας πρέπει νὰ διατηρηθῆ ἀναλλοίωτη στὴν Ὁρθόδοξο ρω-
σικὴ Ἐκκλησία, ὡς ἡ μεγαλύτερη καὶ ἀγιώτερή Της κληρονομιά».

Σὲ ὅλες αὐτὲς τὶς δοκιμασίες, τὸ 1922 μία τρομερὴ σιτοδεία
ἔπληξε ἑκατομμύρια ἀνθρώπους. Ὁ Πατριάρχης ὠργάνωσε μὲ ὅλες
τοῦ τὶς δυνάμεις βοήθεια καὶ διέταξε νὰ πουλήσουν τὰ πολύτιμα
σκεύη, ποὺ δὲν εἶχαν λειτουργικὴ χρῆσι.

Ὁ Ἅγιος Τύχων εὐλογεῖ τὸν στρατό, πρὶν
σταλεῖ στοὺς μέτωπο τὸ 1917.
Μόσχα, Κόκκινη Πλατεία.

πιέσεις, νὰ ὑποπέσῃ σὲ ἱερο-
συλία ἐκποιώντας τὰ σκευὴ
τῆς λατρείας.

Τὸν ἴδιο χρόνο, οἱ ἀρχὲς ἄρ-
χισαν νὰ κινοῦν δικαστικὴ
διαδικασία ἐναντίον Κληρι-
κῶν, ποὺ ἀντιδροῦσαν στὶς
μεταρρυθμίσεις τῆς «Ζώσης
Ἐκκλησίας». Ὁ Πατριάρχης
Τύχων παρουσιάσθηκε αὐτο-
προσώπως στὸ δικαστήριον,
ἐπικαλούμενος τὴν ἀθωότη-

τα τῶν κατηγορουμένων καὶ διακηρύσσοντας, ὅτι ἦταν ὁ ἴδιος μόνος ὑπεύθυνος γιὰ ὅσα τοὺς καταμαρτυροῦσαν.

* * *

Συνελήφθη στὶς 6 Μαΐου 1922, καθαιρέθηκε ἀπὸ *ιεράρχες* τῆς «Ζώσης Ἐκκλησίας», καὶ παρέμεινε φυλακισμένος μέχρι τὸν Ἰούνιο τοῦ ἐπομένου ἔτους.

Κρατούμενος σὲ ἀπομόνωσι στὴν φυλακὴ καὶ μὴ ἔχοντας ἐπαφὴ μὲ τὸν ἔξω κόσμο, παρὰ μόνον μέσῳ τῶν ἐφημερίδων τοῦ καθεστώτος, ποὺ διακήρυτταν τὶς ἐπιτυχίες τῆς «Ζώσης Ἐκκλησίας», ὁ Πατριάρχης ἔφθασε νὰ πιστεῦν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶχε καταλυθῆ ὀλότελα καὶ ὅτι χρέος του ἦταν νὰ ἀπελευθερωθῆ, γιὰ νὰ σώσῃ ὅ,τι ἦταν ἀκόμη δυνατὸ νὰ περισωθῆ.

Ἀναγνωρίζοντας καὶ ἀποδεχόμενος κατηγορίες, ποὺ κατέθεσαν ψευδῶς γιὰ τὸ πρόσωπο του, ἔλεγε:

«Ἄς χαθῆ τὸ ὄνομά μου ἀπὸ τὴν ἱστορία, ἀρκεῖ νὰ μπορέσῃ νὰ ζήσῃ ἡ Ἐκκλησία!».

Τὸν ἐλευθέρωσαν τὸν Ἰούνιο 1923, καὶ ἐξακολούθησε νὰ ἀγωνίζεται μὲ ὅλες του τὶς δυνάμεις ἐναντίον τῆς ἀπατηλῆς «Ζώσης Ἐκκλησίας», ἀφορίζοντας ὅλους τοὺς *κληρικούς* τῆς καὶ ὅσους μετεῖχαν στὶς προσευχὲς καὶ στὰ *μυστήριά* της.

Τὸν Δεκέμβριο 1924, σώθηκε ἀπὸ νέα ἀπόπειρα δολοφονίας καὶ ἔκτοτε, παρενοχλούμενος διαρκῶς ἀπὸ μηχανορραφίες καὶ ἐξωτερικὲς πιέσεις, κατέληξε σὲ σωματικὴ καὶ νευρικὴ ἐξάντλησι.

* * *

Νοσηλεύθηκε τὸν Ἰανουάριο 1925 καὶ ἀναπαύθηκε ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες του γιὰ νὰ εἰσέλθῃ στὴν οὐράνια χορεία τῶν ἀγίων Ὁμολογητῶν, τὴν ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἔχοντας προφέρει αὐτὰ τὰ λόγια:

«Τώρα πηγαίνω νὰ κοιμηθῶ... βαθεῖα καὶ γιὰ καιρὸ. Ἡ νύκτα θὰ εἶναι μακρὰ, σκοτεινὴ, πολὺ σκοτεινὴ...».

+

*Τῷ δὲ ἐν Τριάδι Παναγίῳ Θεῷ,
τῷ ἐνδοξαζομένῳ ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ,
προσκύνησις καὶ εὐχαριστία,
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.
Ἀμήν!*

